

Checklist 3 De kwaliteit van schoolexaminering

Editie 2022-2023

Inleiding

De kwaliteit van schoolexaminering berust op vier pijlers: concept, inhoud, proces en verantwoordelijkheidsverdeling. De eerste drie betreffen het examenproces zelf: welke visie op toetsing en examinering is leidend voor het toetsbeleid, welke toetsinstrumenten gebruikt de school om de leeropbrengsten te meten, en op welke manier zorgt de school bij het gebruik van deze instrumenten dat de nodige zorgvuldigheid wordt betracht. Het vierde aspect met betrekking tot de kwaliteit(sborging) van schoolexaminering betreft de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuurder, schoolleider, examensecretaris, examinerator en examencommissie.

De checklist

De kwaliteit van schoolexaminering is in samenwerking met SLO ontwikkeld voor bestuurders, schoolleiders, examensecretarissen, vakdocenten/examinatoren en examencommissies. Het doel van de checklist is om te dienen als handvat voor het gesprek over de vraag of de kwaliteit van de schoolexaminering voldoende is geborgd. De checklist gaat met name in op de eerste drie aspecten. Deze checklist maakt geen gebruik van de kolommen 'noodzakelijk' en 'gewenst', zoals in Checklist 1 en Checklist 2. Wel is er een kolom om eventueel aantekeningen te maken voor de status van het item op de school. Voor handreikingen en meer specifieke checklists voor vakken en sectoren verwijzen we naar [de handreikingen van SLO](#) en [Stichting Platforms VMBO](#). Wat betreft de verantwoordelijkheidsverdeling en de verantwoordelijkheden van de bestuurder voor het handelen bij onvolkomenheden is een aparte [handreiking](#) uitgebracht.

Het Eindexamenbesluit VO is met ingangsdatum 1 augustus 2021 op een aantal punten gewijzigd ter versterking van de kwaliteit en de kwaliteitsborging van schoolexaminering. Omdat deze aanpassingen betrekkelijk recent zijn, staan voor de gebruiker van de checklist deze aanpassingen vermeld in een kader op bladzijde 4. Tevens zijn de relevante wijzigingen in het Eindexamenbesluit VO voor deze checklist opgenomen in de bijlage evenals de relevante passages uit de Nota van toelichting.

Regelgeving

Scholen hebben veel ruimte om het kwaliteitsbeleid met betrekking tot schoolexaminering op een eigen wijze in te richten. De kwaliteit van schoolexaminering wordt mede bepaald door de inhoud, de vorm en de uitvoering van de schoolexamantoetsen.¹ De bij AMVB vastgestelde examenprogramma's geven daarvoor voorschriften. Deze voorschriften bieden de school ruimte om de schoolexamantoetsen een eigen inhoud en vorm te geven met eigen kwaliteitsaspecten, op basis van een eigen visie op schoolexaminering, naast de eisen aan inhoud die de examenprogramma's stellen.

Het Onderzoekskader (2017) van de inspectie is met ingang van 1 augustus 2021 bijgesteld, waarbij de standaard *OP 6 Afsluiting* alle aanpassingen van het Eindexamenbesluit VO in zich heeft. Daarnaast wordt op bestuursniveau binnen de standaard BKA2 ook getoetst of het bestuur zijn verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van de kwaliteit van toetsing door een

¹ In deze checklist hanteren we de term 'schoolexamantoetsen' voor alle vormen van toetsing die de school heeft ondergebracht in het schoolexamen en dus heeft opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting. Het betreft schriftelijke en mondelinge toetsen, praktijkopdrachten, portfolio, etc.

examencommissie in te stellen.² Ten aanzien van de aanvullende ambities voor de afsluiting vraagt het onderzoekskader of er aanvullende ambities voor de afsluiting zijn en hoe en hoe deze worden gerealiseerd.

Het schoolexamen

Het schoolexamen is een schooleigen, unieke afsluiting van het voortgezet onderwijs. Het geeft uitdrukking aan de keuzes die in de school gemaakt worden en het weerspiegelt de onderwijskundige visie van de school. Wat betreft inhoud en vorm maakt de school keuzes óf en wat er naast de in examenprogramma's voorgeschreven eindtermen aan de orde kan komen. Het schoolexamen kan bovendien leerlingen over een langere tijdsperiode toetsen dan het centraal examen doet.

Niet altijd is de visie op schoolexaminering expliciet gemaakt. Dikwijls is de uitvoering van het schoolexamen gebaseerd op de specifieke schooltraditie. Daarom benadrukt deze checklist het belang van een samenhangende visie op toetsing en examinering in relatie tot het onderwijs in de school. Deze heeft immers consequenties voor de uitwerking van de schoolexamens, namelijk het vinden van een passende balans in het gebruik van verschillende toetsvormen, passend bij de te beoordelen leerdoelen. Je kunt hierbij denken aan schriftelijke en mondelinge toetsen, practica, praktische opdrachten, praktijkopdrachten, portfolio-opbouw, handelingsopdrachten, etc., waarin leerlingen blij kunnen geven van de vereiste kennis, vaardigheden, inzicht en houding.

Vier perspectieven op kwaliteit schoolexaminering

Bij kwaliteitsborging schoolexaminering zijn vier perspectieven te onderscheiden. Naast de invulling van de verantwoordelijkheidsverdeling zijn dat de conceptuele, de inhoudelijke en de procesmatige kwaliteit voor de schoolexaminering zelf (Van der Ploeg & Weijers, 2018).

➤ Verantwoordelijkheden

De kwaliteit van schoolexaminering wordt mede bepaald door de beschrijving, verdeling en invulling van de verantwoordelijkheden van bestuurder, schoolleider, examensecretaris, vakdocenten/examinatoren en examencommissie. De complexiteit van schoolexaminering vraagt om een grote mate van vertrouwen van ieder in de andere betrokkenen, maar ook om voldoende informatie om dat vertrouwen te onderbouwen. Hoe richt de school de onderbouwing van dat vertrouwen in, zodat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid neemt?

➤ Conceptuele kwaliteit

De kwaliteit van schoolexaminering kan vanuit een overkoepelend perspectief worden benaderd. Daarbij gaat het om de visie die betrokkenen hebben op wat het schoolexamen is, bijvoorbeeld een middel om de onderwijskundige visie van de school in het eindexamen een plek te geven en een volwaardig en eigenstandig examen naast het centraal examen dat leerlingen extra kan motiveren voor hun examenvakken. Deze benadering wordt aangeduid als conceptuele kwaliteit. Hier staat de vraag centraal wat het doel van schoolexaminering eigenlijk is.

² De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en examinering. De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving. Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden. Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden. De examinering verloopt volgens het PTA en examenreglement. Ook stelt het bestuur de examencommissie in en benoemt de leden.

➤ **Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit**

Bij de vakinhoudelijke en toetstechnische aspecten van de kwaliteit van schoolexaminering gaat het om valide en betrouwbaar toetsen: weerspiegelen inhoud en vorm van de schoolexamentoetsen goed de eindtermen en beoordelen de schoolexamentoetsen daadwerkelijk wat je wilt beoordelen?

➤ **Procesmatige kwaliteit**

Bij procesmatige kwaliteit staat de vraag centraal hoe de school het examineringsproces inricht en borgt: wie doet wat, met welke instrumenten en met welke deskundigheid? Vindt schoolexaminering plaats binnen (vanuit regelgeving) opgelegde of (vanuit de school) afgesproken kaders en worden deze juist toegepast? Op welke manier vindt een systematische evaluatie van de kwaliteit van de schoolexaminering plaats? Onder procesmatige kwaliteit valt ook de kwaliteit van de afnamecondities. De maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van Covid-19 hebben geleid tot toetsing op afstand. In deze checklist wordt ook aandacht besteed aan de borging van de kwaliteit van schoolexamentoetsing op afstand.

De vier verschillende perspectieven op de kwaliteit van schoolexaminering staan niet op zichzelf. Vanuit de verschillende benaderingen van de kwaliteit van schoolexaminering is de uitdaging gelegen in het vinden van een passende balans met goed onderbouwde en bewust gemaakte keuzes.

Aanpassingen Eindexamenbesluit VO per 1 augustus 2021

Naar aanleiding van een examenincident in 2018 en de daarop volgende onderzoeken van de Commissie ten Dam (ingesteld door de VO-raad) en de Inspectie van het Onderwijs heeft de sector gewerkt aan de versterking van de kwaliteitsborging van schoolexaminering. De aanpassingen in het Eindexamenbesluit VO van 2021 vormen het formele sluitstuk. Zij betreffen de volgende zaken:

- 1 een examencommissie wordt verplicht in het voortgezet onderwijs;
- 2 de rol van de examensecretaris als ondersteuning van de directeur is verder geëxpliciteerd;
- 3 de rol van de medezeggenschap in de totstandkoming van het examenreglement en het PTA is geëxpliciteerd, evenals de mogelijkheid en procedure om tot wijziging te komen;
- 4 de relatie tussen PTA en het examenprogramma is aangescherpt;
- 5 er wordt verschil gemaakt tussen het inhalen van een schoolexametoets en het herkansen daarvan;
- 6 er is een artikel opgenomen over de formele afronding van het schoolexamen.

De aangepaste artikelen in het Eindexamenbesluit VO en de relevante passages uit de Nota van toelichting zijn opgenomen in een bijlage van deze checklist.

Nieuw in deze checklist/aanpassingen t.o.v. de versie 2021-2022

In deze checklist, versie 2022-2023, zijn de volgende zaken aangepast of toegevoegd ten opzichte van de checklist van 2021-2022:

- 1 Aan item 16 is het begrip (deel)taken toegevoegd.

Wet voortgezet onderwijs 2020

Op 1 augustus 2022 wordt de Wet voortgezet onderwijs 2020 van kracht. Deze nieuwe wet is een modernisering in tekst en opbouw van de bestaande Wet en van diverse regelingen waaronder het Eindexamenbesluit en het Inrichtingsbesluit. De nieuwe WVO 2020 bevat geen inhoudelijke aanpassingen ten opzichte van de bestaande situatie.

Grote delen van het Eindexamenbesluit worden onderdeel van de nieuwe Wet. Enkele bepalingen komen in een Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Daardoor zal op verschillende plaatsen in deze checklist de verwijzing naar het Eindexamenbesluit gelezen moeten worden als een verwijzing naar de WVO 2020 of naar het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<i>Conceptuele kwaliteit: visie en kaders</i>		
1	De school beschikt over een geëxpliciteerde visie op toetsing en examinering die in lijn is met de onderwijsvisie en die binnen de school bekend is.	
2	Schoolexamentoetsen zijn in lijn met de visie van de school op toetsing en examinering en het daarop gebaseerde toetsbeleid.	
3	De school heeft in lijn met de visie op toetsing en examinering heldere kaders opgesteld voor het PTA en de constructie, afname en beoordeling van schoolexamentoetsen.	
4	Het schoolexamen doet op passende wijze recht aan het schooleigen karakter van het schoolexamen.	
5	Het afsluitend karakter van het schoolexamen is gewaarborgd. Dit houdt het volgende in:	
a	- onderdelen (eindtermen) uit het examenprogramma en indien van toepassing schooleigen onderdelen worden in het schoolexamen op eindniveau getoetst;	
b	- de schoolexamentoetsen bevatten een substantiële hoeveelheid leerstof;	
c	- het aantal schoolexamentoetsen per vak is beperkt.	
6	De leerlingen hebben zich in het voorafgaande onderwijs voldoende kunnen voorbereiden op de inhoud en de vorm van het schoolexamen in het vak.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering	
<i>Procesmatige kwaliteit: inrichting en kwaliteitsborging</i>	
7	<p>Het bevoegd gezag heeft een examencommissie ingesteld met als kerntaak de borging van de kwaliteit van het schoolexamen. De examencommissie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legt (jaarlijks) een voorstel voor aan het bevoegd gezag aangaande het examenreglement en het PTA; - borgt het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen - stelt richtlijnen en aanwijzingen vast om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; - evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en adviseert het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
8	<p>De school heeft een of meer examensecretarissen met de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen; - Het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA; - Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten; - Het (samen met de directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen; - Het (samen met de directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen; - Het (samen met de directeur) tekenen van de diploma's en cijferlijsten.
9	<p>De directeur heeft een duidelijke taakomschrijving opgesteld aangaande de werkzaamheden van de examensecretaris en heeft deze verstrekt aan het bevoegd gezag, de examensecretaris en de examencommissie.</p>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
10	<p>Het schoolexamen vindt plaats conform het PTA, dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaarlijks op het voorstel van de examencommissie door het bevoegd gezag is vastgesteld; - met instemming van de medezeggenschapsraad; - en voor 1 oktober voor het betreffende schooljaar aan kandidaten en inspectie is toegezonden.³ 	
11	<p>De school heeft een kwaliteitsprocedure ontwikkeld voor de vaststelling van toetsen⁴ in het schoolexamen waarbij voor afname wordt beoordeeld of de toets voldoet aan de kwaliteitseisen van de school.</p>	
12	<p>De rollen, taken en verantwoordelijkheden van examinatoren zijn in lijn met de afspraken van de school voor de inhoud, vorm, afname, beoordeling en evaluatie van het schoolexamen en als zodanig bekend bij de betrokkenen.</p>	
13	<p>Jaarlijks wordt het schoolexamen in samenspraak met de examencommissie door de betrokken examinatoren intern geëvalueerd, o.a. met direct betrokken collega's en leerlingen. Hierbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 de manier waarop toetsen worden geconstrueerd; 2 aan de inhoud en de vorm van toetsen van het schoolexamen in relatie tot het examenprogramma; 3 de beoordeling en de normering. 	
14	<p>De inhoud, vorm, afname, beoordeling en evaluatie van het schoolexamen wordt periodiek geëvalueerd met externe betrokkenen (collegiale consultatie met andere scholen, vervolgonderwijs en/of bedrijfsleven).</p>	
15	<p>De interne en externe evaluaties van het schoolexamen zijn aanleiding tot eventuele aanpassingen in het onderwijs, het schoolexamen, procedures, PTA of individuele schoolexamentoetsen.</p>	

³ Zie voor de eisen waaraan een PTA vanuit wet- en regelgeving moet voldoen de Checklist PTA.

⁴ Nadat een toets is opgesteld, moet deze nog worden vastgesteld. Bijvoorbeeld aan de hand van een checklist wordt nagegaan of de toets is opgesteld volgens de toetsmatrijs, of de inhoud van de vragen juist is, of de toetsvragen/-opdrachten toetstechnisch goed zijn opgesteld en of in het beoordelingsmodel een juiste cesuur is vastgesteld. zie ook: <https://www.platformsvmbbo.nl/themas/schoolexaminering/toetsconstructie-afname-en-beoordeling>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: validiteit van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de borging van een valide schoolexamen. Dit houdt de volgende zaken in:</i></p>		
16	Het schoolexamen in de verschillende vakken is dekkend voor de in het PTA opgenomen verplichte (sub)domeinen of (deel)taken van het examenprogramma en indien van toepassing schooleigen eindtermen.	
17	De weging van een schoolexametoets past bij de complexiteit van de schoolexametoets.	
18	De verschillende toetsvormen in het schoolexamen stellen de leerlingen in staat om de vereiste kennis, vaardigheden, inzicht en houding aan te tonen.	
19	Een schoolexametoets wordt afgenomen op het moment dat de leerlingen het vereiste niveau redelijkerwijs bereikt kunnen hebben.	
20	De omvang van een schoolexametoets is passend voor de te toetsen (sub)domeinen, eindtermen of (deel)taken.	
21	De gekozen toetsvormen van het schoolexamen sluiten aan bij de te beoordelen inhoud. Bij een schoolexametoets op afstand sluit de keuze van de specifieke toetsvorm ⁵ aan bij de te beoordelen inhoud.	
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: betrouwbaarheid van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures opgesteld voor de betrouwbaarheid van het schoolexamen. Dit houdt de volgende zaken in:</i></p>		
22	Examenkandidaten (van verschillende lesgroepen) kunnen onder zo gelijkwaardig mogelijke omstandigheden de toetsen van het schoolexamen afleggen: tijd, plaats, inhoud, vorm.	

⁵ Voorbeelden van toetsen op afstand zijn een digitale presentatie, een take-home-exam of een mondelinge, digitale toets, of een combinatie van twee of meer van deze toetsvormen).

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
23	Een schoolexamentoets bevat een instructie voor de examenkandidaten. In deze instructie staan richtlijnen en relevante aandachtspunten.	
24	Het antwoord- of beoordelingsmodel en, indien van toepassing, de cesuur is voorafgaand aan het afnemen van een schoolexamentoets schriftelijk (in concept) vastgesteld.	
25	De onderliggende systematiek die gebruikt is voor de cesuur is inzichtelijk en overeenkomstig de regels en richtlijnen van de school.	
26	Er is bij de schoolexamentoetsen een beargumenteerde keus gemaakt voor de weging (score) van verschillende toetsonderdelen.	
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: transparantie van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures opgesteld voor de transparantie van het schoolexamen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
27	De inhoud (eindtermen), beoordelingscriteria, normering en cesuur van de schoolexamentoets zijn (vooraf) inzichtelijk gemaakt voor de examenkandidaten.	
28	De tijdsduur van een schoolexamentoets is van tevoren bekend gemaakt aan de examenkandidaten.	
29	De toegestane hulpmiddelen bij de afname van een schoolexamentoets zijn aangegeven.	
30	Een schoolexamentoets bevat een heldere, volledige en ter zake doende instructie voor de examenkandidaten.	
31	De vormgeving, lay-out/opmaak van de schoolexamentoetsen zijn overzichtelijk, duidelijk en volgens de vormvoorschriften van de school voor de desbetreffende toetsvorm.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: uitvoerbaarheid van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de uitvoerbaarheid van het schoolexamen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
32	Het aantal schoolexamentoetsen in het PTA is schoolbreed én per vak uitvoerbaar voor zowel examinatoren als examenkandidaten.	
33	De geplande tijdsduur van een schoolexamentoets is passend om de gevraagde prestatie te leveren.	
34	De uitvoerbaarheid van een praktijkexamen wordt (wat betreft benodigde faciliteiten) vooraf gecheckt.	
35	Een schoolexamentoets wordt uitgevoerd onder de afgesproken afdnamecondities.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: afname van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de afname van het schoolexamen zoals voorgeschreven. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
36	Schoolexamentoetsen worden afgenomen door degene(n) die door het bevoegd gezag belast is (zijn) met de afname van het examen in een specifiek vak.	
37	De examinerator laat de kandidaten een schoolexamentoets uitvoeren op de wijze zoals die bedoeld is.	
38	De examenkandidaten leggen het examen zonder hulp en begeleiding af. Dit geldt ook voor schoolexamentoetsen op afstand.	
39	De examinerator verantwoordt zich in een proces-verbaal over de gang van zaken tijdens de afname van het schoolexamen en rapporteert onregelmatigheden conform de regelingen in het examenreglement.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
40	In het geval van een toets op afstand zijn kandidaten en ouders geïnformeerd over de vereiste afnamecondities. Indien de kandidaat daaraan niet kan voldoen, werkt de school in overleg met de kandidaat aan de realisatie van een alternatieve afname.	
41	Bij een toets op afstand zijn de vereiste digitale veiligheidsmaatregelen in acht genomen. ⁶	
42	Bij een toets op afstand is de kandidaat bekend met de wijze waarop het examenwerk volledig wordt ingeleverd. Dat geldt ook voor het vastleggen van mondelinge toetsen op afstand.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: beoordeling van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de beoordeling van het schoolexamen volgens de norm. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
43	De examinerator kan aan de hand van het antwoord- of beoordelingsmodel verantwoording afleggen over de totstandkoming van de beoordeling van schoolexamentoetsen.	
44	De examinerator kan, indien van toepassing, de afwijking van het antwoord- of beoordelingsmodel en/of de cesuur verantwoorden.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: communicatie over de resultaten van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de communicatie met de examenkandidaten over de resultaten van schoolexamentoetsen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
45	De examenkandidaten weten wanneer zij inzage krijgen in de beoordeling en normering van schoolexamentoetsen en wat de termijn is waarop zij bezwaar kunnen aantekenen. Daarbij wordt de AVG in acht genomen. ⁷	

⁶ Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vereisten vanuit de AVG.

⁷ Op grond van de AVG heeft de kandidaat op zijn of haar verzoek recht op inzage en recht op een kopie waarbij een evenwicht gezocht kan worden met het auteursrecht. Zie eventueel voor de recente ontwikkelingen van het inzagerecht en recht op een kopie: <https://www.vo-raad.nl/nieuws/protocollen-centrale-examens-2022-beschikbaar>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
46	De examenkandidaten worden tijdig geïnformeerd over de wijze waarop de beoordeling van een schoolexamentoets tot stand is gekomen.	
47	De examenkandidaten weten binnen welke termijn zij kunnen aangeven of de resultaten van schoolexamentoetsen correct zijn verwerkt in het administratiesysteem.	
48	De examenkandidaten weten binnen welke termijn zij bezwaar kunnen aantekenen tegen de beoordeling van schoolexamentoetsen.	
49	De examenkandidaten zijn op de hoogte van de herkansingsregeling.	
50	De examenkandidaten en hun ouders worden na het afronden van het schoolexamen schriftelijk geïnformeerd over deze afronding en de daaruit volgende schoolexamenresultaten voordat de resultaten definitief worden aangeleverd in het ROD (voorheen Bron). Deze schriftelijke afronding bevat per vak een overzicht van de behaalde resultaten en de eindbeoordeling voor het schoolexamen en is getekend door de directeur en de examensecretaris.	
<i>Procesmatige kwaliteit: procedurele en administratieve verwerking van het schoolexamen</i>		
51	De registratie van de resultaten van de schoolexamentoetsen in het schooladministratiesysteem is in overstemming met het PTA. Directeur en examensecretaris zien toe op de juistheid hiervan.	
52	Het cijfer van de schoolexamentoetsen is afgerond volgens de voorschriften in het examenreglement. Directeur en examensecretaris zien toe op de juistheid hiervan.	
53	De archivering van de gegevens die betrekking hebben op het toekennen van diploma's vindt plaats volgens wettelijke regelgeving en voorschriften van de school. ⁸	
54	De evaluatiegegevens van het schoolexamen worden overgedragen aan de examencommissie van de school.	

⁸ Zie ook de publicatie over het bewaren van het examenwerk:
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/examen-voortgezet-onderwijs/bewaartermijn-archiefbescheiden-toekennen-diplomas>

Bronnen

Deze handreiking is gebaseerd op de volgende bronnen:

- Kuhlemeier, H, Van Til, A. (2016) *Toetsen op School Voortgezet Onderwijs*. Arnhem: Cito
- Ploeg, S, van der, Weijers, S. (2019) *Kwaliteitsborging schoolexaminering voortgezet onderwijs*. Utrecht: Oberon
- [WVO](#), Wet op het voortgezet onderwijs
- De [Wet op het onderwijstoezicht](#) regelt dat de inspectie in haar toezicht onderscheid maakt tussen bij wet geregelde deugdelijkheidseisen en eigen aspecten van kwaliteit van bestuur en scholen. Deugdelijkheidseisen zijn objectiveerbare, zo veel mogelijk op het niveau van de wet geregelde algemene kwaliteitsnormen, die zodanig helder zijn dat de vrijheid van richting en inrichting gewaarborgd blijven.
- [Het Eindexamenbesluit VO](#) is in 2021 aangepast met aanpassingen die per 1 augustus 2021 van kracht zijn. Deze aanpassingen hebben ten doel de kwaliteitsborging van schoolexaminering te versterken en zijn daardoor van directe betekenis voor deze checklist. Voor de gebruiker van de checklists zijn de relevante aangepaste artikelen en passages uit de Nota van toelichting als bijlage opgenomen.
- Examenprogramma's per vak zijn te vinden op de website van het College voor Toetsen en Examens, www.cvte.nl.
- Voor handreikingen en meer specifieke checklists voor vakken en sectoren verwijzen we naar [de handreikingen van SLO](#) en [Stichting Platforms VMBO](#).

Ondersteunende instrumenten

[Zelfevaluatie-instrument kwaliteitsborging schoolexaminering](#)

[Checklist examenreglement](#)

[Checklist PTA](#)

[Handreiking positie secretaris van het eindexamen \(ter versterking van schoolexaminering\)](#)

[Handreiking ontwikkeling visie op toetsing en examinering vo](#)

[Handreiking collegiale consultatie examinering](#)

[Praktijkvoorbeelden](#)

Bijlage Aanpassingen Eindexamenbesluit VO 2021

In deze bijlage zijn de belangrijkste gewijzigde artikelen uit het Eindexamenbesluit opgenomen met aansluitend voor deze checklist in verkorte weergave de relevante passages uit de Nota van toelichting.

Artikel 3a. De examensecretaris

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
2. De directeur en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 33, tweede lid, 48, eerste en derde lid, 52, zesde lid, en 59, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen bedoeld in het eerste lid;
 - b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 31, eerste lid;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting bedoeld in artikel 31a, eerste lid; en
 - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens bedoeld in artikel 33.
4. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 31. Examenreglement

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo stelt een examenreglement vast, dat in elk geval bevat:
 - a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
 - b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 5;
 - c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de kandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
 - d. in het geval van een school voor voortgezet onderwijs, de samenstelling en het adres van de in artikel 5, vierde en vijfde lid, bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 35e, eerste lid, onderdeel a, nadat het bevoegd gezag:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.
5. De examencommissie vavo behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de studentenraad van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bedoeld in artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, van de Wet op het beroepsonderwijs.

6. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31a. Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
 - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
 - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31b. Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a, eerste lid, slechts af van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 35e, eerste lid, onderdeel b, nadat het bevoegd gezag:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad van de school, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.
4. De examencommissie vavo behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de studentenraad van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs bedoeld in artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, van de Wet op het beroepsonderwijs.
5. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het desbetreffende schooljaar aan de kandidaten en de inspectie.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31c. Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of

- b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie van de school voor voortgezet onderwijs wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde, vierde en vijfde lid van artikel 31b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 33. Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de directeur respectievelijk de examencommissie vavo aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
 - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier bedoeld in artikel 35c,
 - b. een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
 - c. de beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
 - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De directeur, de examensecretaris dan wel de examencommissie vavo tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

Artikel 35d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs:
 - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van het bevoegd gezag;
 - b. de directeur van de school;
 - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
 - d. leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 35e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:

- a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 31 voor het bevoegd gezag;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a voor het bevoegd gezag;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
 - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
 3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
 4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
 5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

Nota van toelichting bij het Eindexamenbesluit VO 2021

De Nota van toelichting vat het besluit als volgt samen:

Dit besluit ziet op de invoering van een viertal maatregelen ter versterking van de schoolexaminering op scholen in het voortgezet onderwijs (vo), namelijk:

- a. het verduidelijken van de taken van de examensecretaris en het versterken van zijn positie,
- b. het aanvullen van de procedure van totstandkoming en van het examenreglement en het aanscherpen en aanvullen van de procedure van totstandkoming en van de vereisten van de inhoud van het programma van toetsing en afsluiting (pta),
- c. het aanscherpen van de eisen rondom het uitreiken van de schoolexamenresultaten door de school aan leerlingen ter afsluiting van het schoolexamen, en
- d. het verplichten van een examencommissie voor vo-scholen voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering.

Ten behoeve van de gebruiker van deze checklist over de kwaliteit van schoolexaminering zijn relevante passage uit de Nota van toelichting verkort weergegeven aangaande de punten a en d. Voor de punten b en c wordt verwezen naar de checklists 2 (examenreglement) en 3 (programma van toetsing en afsluiting).

De examensecretaris

Het is belangrijk de taken van de examensecretaris in het Eindexamenbesluit VO te verduidelijken en zijn positie versterken, zodat de taken van de examensecretaris helder zijn ten opzichte van de directeur, van de in artikel 35d nieuw voorgestelde examencommissie en ten opzichte van de kandidaten. Er is dan ook voor gekozen de examensecretaris met dit besluit een eigen artikel te geven, zodat duidelijk is dat hier sprake is van een belangrijke actor in het eindexamenproces.

In dit besluit wordt naast de taken die al opgenomen waren in het Eindexamenbesluit VO ook de klassieke ondersteunende taken geëxpliciteerd die de examensecretaris heeft ten opzichte van de directeur. Het artikel bepaalt daartoe dat de eindexamensecretaris de directeur ondersteunt bij het organiseren en afnemen van het eindexamen en bij de correcte uitvoering van het examenreglement en het pta. Voor de taken die specifiek zijn toebedeeld aan de examensecretaris en de directeur draagt de examensecretaris een eigen verantwoordelijkheid. Dat betreft dus de uitslagbepaling en het tekenen van de diploma's en de cijferlijsten en de nieuwe taak die is toegevoegd; de directeur en de examensecretaris verstrekken gezamenlijk een overzicht van onderdelen en de beoordeling van het schoolexamen aan de examenkandidaat. De overige taken die worden toebedeeld aan de examensecretaris voert deze uit ter ondersteuning van de directeur.

Daarnaast wordt bepaald dat de directeur een duidelijk taakomschrijving voor de examensecretaris moet vaststellen die past bij de wijze waarop de taken van de examensecretaris op die school worden ingevuld. Om te borgen dat de examensecretaris zijn taken naar behoeven kan uitoefenen dient de directeur het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examensecretaris te faciliteren. Dat wil zeggen dat de examensecretaris in ieder geval voldoende kan (bij)scholen zodat hij over de benodigde deskundigheid beschikt, en de passende bevoegdheden en faciliteiten heeft om zijn taken goed uit te voeren.

Ook wordt met dit besluit expliciet de bestaande praktijk van meer dan één examensecretaris gecodificeerd.

De examensecretaris en de examencommissie

Afhankelijk van de taken die de examensecretaris op de school heeft, kan hij ook deel uitmaken van de examencommissie. Door de grote verscheidenheid in de manier waarop de taken van de examensecretaris en ook de ruimte die de school heeft om de examencommissie passend bij de school in te richten, is het aan het bevoegd gezag (eventueel in overleg met de directeur, examencommissie en de examensecretaris

en andere relevante actoren) om al dan niet te bepalen of de examensecretaris deel uitmaakt van de examencommissie.

Een examencommissie in het vo

Volgens de monitor van de VO-raad werkt driekwart van de scholen met een examencommissie.⁹ Deze commissie vervult vooral een rol bij onregelmatigheden, waarbij de beslissingsbevoegdheid bij de directeur ligt. Onderzoek van de inspectie naar het functioneren van examencommissies in het mbo en het hoger onderwijs laat zien dat examencommissies belangrijk zijn voor een betere kwaliteitsborging van examens. De commissie ten Dam adviseert ook voor het voortgezet onderwijs examencommissies in te stellen, deze examencommissies een wettelijke basis te geven en daarbij - in navolging van het mbo en het hoger onderwijs - de kwaliteitsborging van de schoolexamens formeel in handen te leggen van die examencommissies.

Ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering is derhalve bepaald dat het bevoegd gezag van een vo-school een examencommissie instelt. Bevoegd gezagen behouden hierbij de vrijheid om te bepalen op welk niveau (zoals op het niveau van het bestuur, een school, een vestiging of schoolsoort/leerweg) zij de examencommissie inrichten. Dit in verband met de grote variëteit van scholen in omvang en organisatie. Wel is de bedoeling dat de examencommissie, ondanks het niveau, zicht moet kunnen blijven houden op de kwaliteit van de schoolexaminering.

De taken en bevoegdheden van de examencommissie van een vo-school

De examencommissie heeft als doel het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering.

De examencommissie heeft hiertoe ten eerste de taak om een voorstel voor een examenreglement en voor een pta op te stellen voor het bevoegd gezag.

Daarnaast heeft zij de taak om het afsluitend karakter en de kwaliteit van de onderdelen van het schoolexamen te waarborgen. In artikel 2 van het Examenbesluit VO staat dat het bevoegd gezag de leerlingen van een school in de gelegenheid stelt ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen. Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en een centraal examen, beiden zijn onderdeel van het eindexamen en beiden dienen ter afsluiting van de opleiding en hebben daarom een afsluitend karakter. Ook het schoolexamen toetst onderdelen van de examenprogramma's op 'eindniveau'. Het afsluitende karakter kenmerkt zich door: summatieve toetsen, dus geen voortgangs- en diagnostische toetsen, huiswerkopdrachten en beoordeling van aanwezigheid, te laat komen etc. en een beperkt aantal toetsen per vak, dus geen stapeling van kleine tussentoetsen.

Verder krijgt de examencommissie de taak om richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen vast te stellen. Onder richtlijnen en aanwijzingen wordt verstaan dat dat er vooraf wordt vastgelegd welke kaders gelden met betrekking tot het komen tot een beoordeling. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen een voorgeschreven handelswijze of een voorkeurs handelswijze waarvoor zou kunnen gelden: "pas toe of leg uit". Deze aanwijzingen en richtlijnen worden vastgesteld vanuit het perspectief van de kwaliteitsborging van het geheel van de schoolexamenorganisatie.

En tot slot heeft de examencommissie alle overige door het bevoegd gezag bepaalde taken en bevoegdheden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het adviseren van het bevoegd gezag en de directeur ten aanzien van de benodigde deskundigheid van examinatoren, het adviseren over het opleggen van maatregelen als bedoeld in artikel 5 van het Examenbesluit VO of het adviseren over de schoolvisie op examinering. Het staat de school vrij om meer taken bij de commissie te beleggen.

⁹ VO-raad: Monitor Negen actielijnen november 2019.

Daarnaast dient de examencommissie ten minste regels vast te stellen over haar werkwijze en jaarlijks een verslag op te stellen van haar werkzaamheden om transparantie over de uitvoering van de aan haar toebedeelde taken en bevoegdheden te garanderen.

Tevens evalueert de examencommissie ieder jaar de kwaliteit van de schoolexaminering, om op basis daarvan het bevoegd gezag en de directeur vanuit een onafhankelijke positie te adviseren over wat beter kan en moet ten aanzien van de kwaliteit van de schoolexaminering. De examencommissie evalueert het geheel van de kwaliteit van schoolexaminering binnen de school. Deze evaluatie is breder dan alleen de uitvoering van haar eigen werkzaamheden en ook breder dan alleen de organisatie van de schoolexaminering. Zij kijkt hierbij bijvoorbeeld naar de duidelijkheid en transparantie van de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen de examenorganisatie, het verloop van de examens, de kwaliteit van het pta en het examenreglement, de kwaliteit van de totstandkoming van de schoolexamantoetsen, het aantal en type maatregelen dat getroffen is etc. Naast het voldoen aan de wettelijke eisen is het aan het bevoegd gezag duidelijk te maken en verantwoorden welke kwaliteitseisen er daarnaast nog gesteld worden aan de kwaliteit van het examenproces.

Aan de hand van de evaluatie adviseert de examencommissie het bevoegd gezag en de directeur ieder jaar over hetgeen beter kan en moet in het licht van de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de examinering.

De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag kan in het schoolplan opnemen wat er vervolgens met dit advies wordt gedaan. In het kader van horizontale verantwoording en transparantie zal het bevoegd gezag tevens al deze informatie (verslag, evaluatie en advies) moeten delen met de medezeggenschapsraad Immers, aan de medezeggenschapsraad dienen tijdig alle inlichtingen te worden verstrekt die nodig zijn voor een goede taakinvulling van deze raad (art. 8 van de WMS).

De leden van de examencommissie

De leden van de examencommissie worden benoemd door het bevoegd gezag. De leden van de examencommissie dienen gezamenlijk deskundig te zijn op het gebied van de schoolsoort waar de examencommissie voor wordt ingesteld, de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs en over de kwaliteit van examinering, zodat zij hun taken naar behoren kunnen uitvoeren. Het bevoegd gezag draag verantwoordelijkheid voor voldoende deskundig personeel en zal ook hiervoor criteria moeten (laten) formuleren en hierop toezien. Het bevoegd gezag hoort de overige leden van de examencommissie voorafgaand aan de benoeming.

Omwille van de onafhankelijkheid van de examencommissie kunnen leden van het bevoegd gezag en de directeur van een school niet worden benoemd tot lid van de examencommissie. Daarnaast kunnen ook leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad, leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers geen deel uit maken van de examencommissie.

Wel kan, afhankelijk van de keuzes die de school maakt voor de invulling van de examencommissie, de examensecretaris deel uit maken van de examencommissie. In verband met de variëteit aan de wijze waarop scholen de examencommissie kunnen inrichten, blijft de examencommissie zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van werkafspraken over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden.

Het bevoegd gezag dient ervoor zorg te dragen dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd. Dit kan het bevoegd gezag doen door het ondersteunen van deskundigheidsbevordering voor de leden van de examencommissie, en daarnaast ook de nodige faciliteiten en tijd te gunnen. Daarnaast kan het bevoegd gezag het deskundig functioneren van de examencommissie ondersteunen door de commissie ook mee te nemen in het beleid rondom examinering op de school. Om haar werk goed uit te kunnen voeren is het van belang dat de examencommissie onafhankelijk van het bevoegd gezag en de directeur kan functioneren zodat zij de kwaliteit van de schoolexaminering kan borgen zonder dwang of invloed, en hierover gevraagd en ongevraagd haar advies kan uitbrengen. Hierom is het niet toegestaan dat het bevoegd gezag dan wel de directeur plaats neemt in de examencommissie.